

Aanvraag van de Brancheorganisatie Aardappelen en overige akkerbouwgewassen (hierna: BO) tot

I.

verbindend verklaring door de Minister van Economische Zaken (hierna: EZ) tot het verrichten van onderzoeken ter uitvoering van het "Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie", overeenkomstig artikel 5:1 van de Regeling producenten- en brancheorganisaties (hierna: Regeling) en ter uitvoering van artikel 164, eerste lid, van de integrale Gemeenschappelijke Marktordeningsverordening (Verordening EU Nr. 1308/2013, hierna: iGMO).

II.

het nemen van een besluit van de Minister van EZ overeenkomstig artikel 5:1 van de Regeling ter uitvoering van artikel 165 van de iGMO op grond waarvan niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers die voordeel hebben van de resultaten die met de in de onder I bedoelde onderzoeken kunnen worden behaald, overeenkomstig de Regeling verplichte financiële bijdragen aardappelen en overige akkerbouwgewassen gehouden zijn een financiële bijdrage periodiek af te dragen aan de BO ter financiering van de hiervoor bedoelde onderzoeken overeenkomstig de periodieke afdracht van de bij de BO aangesloten marktdeelnemers ter financiering van de hiervoor bedoelde onderzoeken.

De in de vorige alinea bedoelde *bij de BO aangesloten marktdeelnemers* zijn de leden van de lid-organisaties van Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO Nederland) en Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) voor zover dit ondernemers betreft als bedoeld in paragraaf 1 van de Regeling verplichte financiële bijdragen aardappelen en overige akkerbouwgewassen.

De in de vorige alinea bedoelde *niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers* zijn ondernemers als bedoeld in paragraaf 1 van de Regeling verplichte financiële bijdragen aardappelen en overige akkerbouwgewassen die geen lid zijn van LTO of van NAV.

III.

het nemen van een besluit van de Minister van EZ op grond waarvan de niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers als bedoeld onder II worden verplicht zich overeenkomstig de Regeling verplichte registratie en gegevensverstrekking Brancheorganisatie Aardappelen en overige akkerbouwgewassen te registeren bij de BO.

Ten behoeve van de beoordeling door de Minister van EZ van de hiervoor bedoelde aanvragen zijn door de BO de volgende gegevens verstrekt.

Algemeen.

Het "Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie" is opgesteld en wordt gefinancierd door de Brancheorganisatie Granen, de Brancheorganisatie Suiker en de onderhavige BO. Daarom is tegelijk met de onderhavige aanvraag bij de Minister van EZ een gelijksoortige aanvraag ingediend door zowel de Brancheorganisatie Granen als door de Brancheorganisatie Suiker. De BO verzoekt de Minister van EZ de onderhavige aanvraag uitsluitend in te willigen indien de Minister van EZ tevens overgaat tot inwilliging van de beide aanvragen van de twee andere hiervoor genoemde brancheorganisaties. Alleen dan kan het "Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie", dat van gezamenlijk belang is voor de betreffende bij de drie brancheorganisaties aangesloten akkerbouwers, overeenkomstig de opzet worden uitgevoerd. De uitvoering van het "Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie" zal, namens de drie brancheorganisaties, worden verzorgd door de Brancheorganisatie Akkerbouw.

Wat betreft de aanvraag als bedoeld onder I.

1.
Een omschrijving van de onderzoeken waarvoor verbindend verklaring wordt gevraagd.

De verbindend te verklaren maatregel betreft het “Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie” (hierna: programma). Het programma beoogt onderzoek en kennisverspreiding op gewasoverschrijdende onderwerpen. Het programma richt zich op de volgende onderzoeksonderwerpen:

- (1) vitale bodem;
- (2) vitaal gewas;
- (3) biobased, kringlopen en energie en
- (4) management, economie en data.

Het programma is als bijlage bij dit formulier gevoegd. In hoofdstuk 3 van het programma zijn deze onderzoeksonderwerpen nader uitgewerkt. De uit te voeren onderzoeken zullen steeds binnen deze onderwerpen passen. Het is niet mogelijk en niet gewenst het programma op dit moment al volledig met concrete onderzoeksprojecten in te vullen: vanaf de start van de uitvoering van het programma zal jaarlijks ruimte worden geboden voor concrete onderzoeksvragen die passen binnen deze onderwerpen en zullen onderzoeksresultaten soms vragen om nu nog niet te definiëren vervolgonderzoeken. Bijzondere en spoedeisende onderzoeksvragen kunnen worden opgeworpen door ziekten en plagen die snel om nieuwe en toepasbare kennis vragen. Ook aan dergelijke onderzoeksvragen zal het programma plaats bieden.

2.
Een omschrijving van het product of de producten als bedoeld in artikel 164, derde lid, eerste alinea waarop de onderzoeken zich zullen richten.

De BO richt zich op de volgende producten:

- aardappelen (poot-, consumptie- en zetmeelaardappelen),
- kool- en raapzaad, anders dan voor zaaidoeleinden,
- cichorei,
- peulvruchten, inclusief lupine en soja.

Deze producten zijn alle genoemd in deel XXIV van Bijlage 1 iGMO.

3.
De berekening van het aandeel van de productie, verhandeling of verwerking van de producten waarop de onderzoeken zich zullen richten.

Omdat het programma en de verplichte financiële bijdragen zich richten op de productie (het teeltsegment) van akkerbouwproducten heeft de berekening van het aandeel betrekking op de productie van de onder punt 2 genoemde gewassen. Het relevante aandeel is getoetst door het LEI. Uit de toets van het LEI blijkt dat de door de BO vertegenwoordigde producenten een aandeel vertegenwoordigen van:

71,4 % van de standaardopbrengst (SO) en
69,4% van de hectares

Met deze percentages voldoet de BO aan het criterium genoemd in artikel 164, lid 3, onder a, ii) iGMO: de BO is representatief omdat deze een 2/3 aandeel heeft van de productie in Nederland van de hiervoor onder 2 bedoelde producten.

Het protocol van het LEI “*De representativiteit van de Brancheorganisatie Aardappelen en overige akkerbouwgewassen, Brancheorganisatie Granen en Brancheorganisatie Suiker*” voor de toets is als bijlage bij dit formulier gevoegd. De hier weergegeven resultaten van de toets zijn in het protocol samengevat in Hoofdstuk 3.

4.

De doelen (als bedoeld in artikel 164, vierde lid, van de iGMO) waarop de onderzoeken waarvoor verbindend verklaring wordt gevraagd zijn gericht en informatie waarom de onderzoeken op die doelen zijn gericht.

e) De milieubescherming

Motivering: Milieubescherming (of beter: het minimaliseren van de milieubelasting als gevolg van akkerbouwmatig handelen) komt aan de orde bij kennisontwikkeling op alle gewasoverschrijdende thema's. Denk bijvoorbeeld aan: optimale bemesting (vitale bodem), minimaal gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (vitaal gewas), verder sluiten van de P-kringloop (biobased, kringlopen en energie), en precisielandbouw (management, economie en data). Gevoemde voorbeelden dragen concreet bij aan de verminderde uit- en afspoeling naar het milieu.

f) Maatregelen om het potentieel van producten te bevorderen en optimaal te benutten

Motivering: Het onderwerp biobased betreft mede onderzoek naar de mogelijkheden om het potentieel van gewassen te bevorderen en nieuwe afzetmarkten te creëren en gewasresten of reststromen optimaal te benutten.

i) Studies om de productkwaliteit te verbeteren

Motivering: Productkwaliteit wordt in hoge mate bepaald door een vitale bodem, een vitaal gewas en juiste omgang met energie, management en data. Studies, projecten en meerjarige (veld)proeven in een vruchtwisseling dragen bij aan de continuïteit en verbetering van de geteelde producten in termen van opbrengst, productkwaliteit, gewasgezondheid, duurzaamheid en rendabiliteit.

j) Onderzoek naar met name teeltmethoden die een geringer gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of diergeneesmiddelen mogelijk maken en het behoud van de bodem en het behoud of de verbetering van het milieu garanderen

Motivering: De input van gewasbeschermingsmiddelen is het resultaat van het niveau van de vitale bodem, de kracht van het vitale gewas, en het handelen op de akker. De BO streeft naar minimaal gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en richt zich derhalve op weerbare bodems en vitale gewassen. Kennisontwikkeling naar nieuwe en verbeterde teeltmethoden draagt hier nadrukkelijk aan bij.

m) de gezondheid van dieren of planten of de voedselveiligheid

Motivering: Een vitale bodem, met het juiste management, een vitaal gewas (rassenkeuze,

optimale bemesting, maximale plantengroei, goede beheersing van ziekten en plagen) resulteert in duurzame producten met een hoge opbrengst van excellente kwaliteit welke o.m. geschikt zijn voor humane consumptie en export.

5.
De periode waarvoor de verbindend verklaring wordt gevraagd.

De periode waarvoor de verbindendverklaring wordt gevraagd is 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020.

Motivering: Het verzoek om een meerjarige verbindendverklaring is ten eerste ingegeven door de aard van het verbindend te verklaren voorschrift, te weten een programma waarin kennisontwikkeling op te doen door uitvoering van onderzoeken de kern vormt. Zoals beschreven in Hoofdstuk 4 van het programma vereist kennisontwikkeling over verschijnselen in een open ecosysteem veelal een beoordeling van effecten op volgtijdelijke teelten en zijn meerjarige proeven nodig om de invloeden van buitenaf (ziekten, plagen, meteorologische omstandigheden, etc.) te kunnen beoordelen en te kunnen neutraliseren. Dit betekent dat meerjarige (vaak minimaal driejarige) onderzoeken die in 2016 starten, in 2017, 2018 en 2019 worden uitgevoerd en in 2020 tot conclusies zullen leiden.

Ook vanuit een financieringsoogpunt is een ruime periode van verbindendverklaring gewenst. Het is het voornemen over een periode van vijf jaar (2016 – 2020) jaarlijks een bijdrage te innen op basis van het areaal aardappelen. Deze financieringswijze maakt dat het tarief voor de verplichte financiële bijdragen beperkt kan blijven en schommelingen in de beoogde basis voor de verplichte financiële bijdrage (het areaal) worden geneutraliseerd.

Naast de meer onderzoek inhoudelijke argumenten en argumenten die voortvloeien uit de financiering van het onderzoek gelden er programmatische argumenten die pleiten voor de gevraagde periode voor de verbindendverklaring. Om tot programmering van onderzoeken te kunnen komen die recht doet aan de onderzoeksvragen van het programma is de zekerheid van een beschikbaar budget gewenst. Omdat de huidige programmeringsperiode van het Europese landbouwbeleid eindigt op 31 december 2020 en verbindendverklaring dan ook tot deze datum mogelijk is, is ervoor gekozen te verzoeken om een periode van vijf jaar. Mocht aan het einde van deze periode de behoefte aan onderzoek nog steeds bestaan en er een reglementaire mogelijkheid zou bestaan voor een nieuw programma, dan wordt voorkomen dat er een lacune ontstaat tussen de lopende en een nieuwe periode.

Wat betreft de aanvraag als bedoeld onder II.

1.
Informatie waaruit blijkt dat activiteiten waarop de onderzoeken (als bedoeld onder I) van toepassing zijn van algemeen economisch belang zijn voor marktdeelnemers wier activiteiten verband houden met de producten waarop de onderzoeken zijn gericht. Daarbij wordt gemotiveerd aangegeven welke activiteiten en welke marktdeelnemers dit betreft.

De uit hoofde van het programma uit te voeren onderzoeken zijn volgens de BO van algemeen economisch belang. Dit algemeen economisch belang kan op verschillende niveaus worden benoemd.

Het programma van de erkende BO's betreft onderzoeksonderwerpen die betrekking hebben op de basisrandvoorwaarden voor het agrarisch ondernemen op een akkerbouwbedrijf. Deze zijn beschreven in Hoofdstuk 3 van het programma. De resultaten van de onderzoeksprojecten

moeten de ondernemer in staat stellen beter onderbouwde bedrijfsspecifieke keuzen te maken (*bijvoorbeeld* op de terreinen van het optimaliseren van de inrichting van het bouwplan, de bestrijding van ziekten en plagen en toe te passen bewerkingen), waardoor zijn verdienmodel wordt versterkt.

Het LEI heeft nader onderbouwd dat het creëren van een “informatierijke omgeving” er aan bijdraagt dat kansen die de resultaten van onderzoeken bieden, door ondernemers daadwerkelijk worden benut. Deze vaststelling geldt voor het programma dat op het teeltsegment van de akkerbouw is gericht. De onderzoeksonderwerpen van het programma spitsen zich toe op de basisrandvoorwaarden die van belang zijn voor de bedrijfsspecifieke keuzen die de akkerbouwer maakt. Deze basisrandvoorwaarden zijn voor een groot gedeelte gewasoverschrijdend en precompetitief van aard. Het ligt voor de hand dat een dergelijk onderzoek- en innovatieprogramma collectief wordt uitgevoerd en dat de resultaten akkerbouwbreed worden gedeeld. Ook handel en verwerking onderkennen het belang van onderzoek en innovatie. Omdat er bij deze onderdelen van de keten minder sprake is van gewasoverschrijdende onderwerpen en vaker van onderwerpen die raken aan bedrijfsspecifieke keuzen die betrekking hebben op de handel en/of verwerking van producten, wordt onderzoek hier vaker individueel of in private samenwerkingsverbanden met ondernemers uit de handel en verwerking georganiseerd. Op macro-economisch niveau leveren al deze onderzoeksvormen een bijdrage aan economische groei. Een nadere onderbouwing van de relatie tussen de kennisinfrastructuur voor de akkerbouw en het algemeen economisch belang is gegeven in bijgaand “Essay kennisinfrastructuur akkerbouw en algemeen economisch belang” van het LEI, dat als aparte bijlage is bijgevoegd.

2.
Informatie waaruit blijkt dat niet bij de BO aangesloten individuele marktdeelnemers of groepen voordeel hebben bij de onderzoeken. Daarbij wordt gemotiveerd aangegeven welke marktdeelnemers of groepen dit betreft.

De resultaten van het onderzoek moeten de individuele ondernemer in staat stellen beter onderbouwde bedrijfsspecifieke keuzen te maken waardoor zijn verdienmodel wordt versterkt. De resultaten van het programma komen gelijkelijk beschikbaar voor aangesloten en niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers beschikbaar. De plaats van het onderzoek en relatie met het verdienmodel van de individuele ondernemer zijn uitgebreider toegelicht in Hoofdstuk 1 van het programma.

3.
Informatie waaruit blijkt bij welke niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers de BO beoogt om de financiële bijdrage te vorderen ten behoeve van de financiering van de onderzoeken (als bedoeld onder II).

(1) financiële bijdrage

Op grond van de door de BO opgestelde “*Regeling verplichte financiële bijdragen aardappelen en overige akkerbouwgewassen*” wenst de BO een financiële bijdrage te vragen aan alle niet bij de leden van de BO aangesloten marktdeelnemers (akkerbouwers) die pootaardappelen, consumptieaardappelen of zetmeelaardappelen telen. De bijdrage bedraagt € 13,20 per hectare consumptieaardappelen en pootaardappelen en € 8,80 per hectare zetmeelaardappelen. De regeling is als bijlage bij deze aanvraag bijgesloten.

De “Regeling verplichte financiële bijdragen aardappelen en overige akkerbouwgewassen” zoals opgenomen als bijlage bij de onderhavige aanvraag zal door de BO worden vastgesteld uiterlijk op het tijdstip dat de Minister van EZ de aanvraag inwilligt.

Met de vaststelling van de financieringsregeling door de BO zijn de akkerbouwers die zijn aangesloten bij de leden van de erkende BO (te weten LTO Nederland en haar leden en NAV) gebonden de bijdragen te voldoen. Hiertoe wordt in de statuten van deze lid-organisaties een bepaling opgenomen die hun leden bindt aan besluiten van de erkende brancheorganisaties waarbij deze lid-organisaties zijn aangesloten. De concepten van deze statutenwijziging zijn aan de Minister van EZ overgelegd. De statutenwijzigingen zullen worden doorgevoerd voordat de Minister van EZ de aanvraag inwilligt.

Voor niet aangesloten akkerbouwers beoogt de BO te komen tot een verplichte financiële bijdrage door middel van verbindendverklaring door de Minister van EZ.

(2) tariefstructuur en profijt van het programma

Uit bovenstaand punt (1) vloeit, nadat het besluit door de Minister van EZ als bedoeld onder II is genomen, eenzelfde verplichte financiële bijdrage voor alle akkerbouwers van aardappelen voort, ongeacht of de akkerbouwer bij de BO is aangesloten. Dit is gerechtvaardigd omdat alle akkerbouwers in gelijke mate van de resultaten van het programma profiteren. Met een systeem van een verplichte bijdrage per hectare wordt geborgd dat akkerbouwers met een groter areaal, waarbij het verdienmodel sterker wordt verbeterd door de resultaten van het onderzoek, meer bijdragen aan het onderzoek. Het tarief houdt tevens rekening met de opbrengst van het betreffende gewas: omdat zetmeelaardappelen gemiddeld een lagere opbrengst vertegenwoordigen dan poot- en consumptieaardappelen is het tarief op eerstgenoemd gewas lager.

(3) samenhang met de financiering door de BO Granen en de BO Suiker

Hoewel er sprake is van te financieren gewasoverschrijdend onderzoek, heeft de BO voor de onder deze brancheorganisatie ressorterende producten besloten uitsluitend voor de teelt van aardappelen een financiële bijdrage te vragen en deze voor andere “kleinere” akkerbouwgewassen achterwege te laten. Voor deze werkwijze is gekozen omdat aardappelen een belangrijke plaats innemen in het bouwplan van de Nederlandse akkerbouwer, terwijl de onder 1.2 genoemde andere gewassen een beperkt areaal beslaan. Dit kan worden geïllustreerd aan de hand van onderstaande cijfers.

aardappelen (poot-, cons.- en zetmeel-)	156.250 ha
kool- en raapzaad	3.090 ha
cichorei	3.550 ha
peulvruchten	9.350 ha

bron: CBS, 2014

Op 30% van het akkerbouwareaal (bron: CBS, 2014) worden aardappelen geteeld. Om het systeem van financiële bijdragen overzichtelijk te houden en vanuit doelmatigheidsoogpunt is ervoor gekozen uitsluitend de belangrijkste gewassen in het bouwplan van de Nederlandse akkerbouwer te belasten. De financiële bijdrage voor aardappelen dient dan ook in samenhang met

die voor granen¹ en die voor suikerbieten² te worden gezien. Samen vertegenwoordigen deze gewassen meer dan driekwart van het areaal van akkerbouwproducten en zijn zij – in wisselende samenstelling - onderdeel van nagenoeg elk bouwplan.

Het profijt dat een akkerbouwer heeft van de resultaten van het programma is grotendeels gerelateerd aan het areaal van deze akkerbouwproducten. Is het areaal akkerbouwgewassen groot, dan is de bijdrage aan het verdienmodel van de akkerbouwer vanzelfsprekend groter dan wanneer er sprake is van een beperkt areaal. Bij de berekening van de tarieven is rekening gehouden met de opbrengst die de verschillende gewassen genereren. Deze is nauw gerelateerd aan de bijdrage die deze gewassen aan het verdienmodel van de akkerbouwer leveren. Indien het gewasoverschrijdende onderzoek leidt tot een verbetering van het exploitatieresultaat van x%, betekent dit dat voor een gewas met een relatief hoge opbrengst (zoals aardappelen) dit leidt tot een proportioneel hogere geldopbrengst. Dit rechtvaardigt een hoger tarief voor de verplichte financiële bijdrage voor het betreffende product.

Voor deze benadering zijn de gewassen ingedeeld op basis van de Standaardopbrengst (SO) (bron: WUR/LEI)³. Op basis van de SO is een indeling gemaakt in de groepen laag, midden en hoog SO waaraan de wegingscoëfficiënten 1, 2 en 3 zijn toegekend. Uitgaande van een begroot budget voor het programma van € 16,5 miljoen voor een periode van 5 jaar (€ 3,3 miljoen per jaar) zijn de tarieven voor de verschillende bijdrageplichtige producten berekend (zie onderstaande tabel). Uit de tabel volgt tevens de bijdrage die de verschillende erkende BO's aan de financiering van het programma leveren. Zowel inhoudelijk als qua financiering hangen de aanvragen van de erkende BO's dus samen en is het voor het realiseren van het programma essentieel dat de aanvragen van de drie erkende BO's alle (en op hetzelfde tijdstip) worden ingewilligd.

	SO (per ha)	areaal 2014	weging	budget per categorie	tarief	ten laste van BO Granen	ten laste van BO Suiker	ten laste van BO Aard.
consumptieaardappelen, klei	5710							
consumptieaardappelen, zand	4640							
pootaardappelen, NAK, klei	10100							
pootaardappelen, NAK, zand	5950							
hoog SO		114.000	3	€ 1.504.800	€ 13,20			€ 1.504.800
zetmeelaardappelen	2190	42.000						€ 369.600
suikerbieten	3150	75.000					€ 660.000	
midden SO		117.000	2	€ 1.029.600	€ 8,80			
gerst (gem. zomer en winter)	1115							
tarwe, winter	1580							
tarwe, zomer	1190							
rogge	825							
haver	960							
laag SO		174.000	1	€ 765.600	€ 4,40	€ 765.600		
totaal		405.000				€ 765.600	€ 660.000	€ 1.874.400

De financiële last die op bedrijfsniveau voortvloeit uit de door de erkende BO's vast te stellen tarieven voor de verplichte financiële bijdragen kan als volgt worden benaderd. Uitgaande van een bedrijf met een areaal van 80 ha en met een bouwplan met de volgende samenstelling 30%

- 1: besluit van de BO Granen tot vaststelling van de "Regeling verplichte financiële bijdragen granen" dat tevens onderdeel is van het verzoek om verbindendverklaring van deze brancheorganisatie
- 2: besluit van de BO Suiker tot vaststelling van de "Regeling verplichte financiële bijdragen suiker" dat tevens onderdeel is van het verzoek om verbindendverklaring van deze brancheorganisatie
- 3: de SO is een maatstaf voor de gestandaardiseerde opbrengst van een gewas, waarbij wordt uitgegaan van meerdere jaren om de invloed van incidenteel hoge of lage opbrengsten en prijzen te beperken.

aardappelen, 33% granen, 15% suikerbieten en 22% overige gewassen resulteert een verplichte financiële bijdrage van ruim € 500,- per jaar. Op basis van standaardopbrengsten en een aanname over de invulling van het areaal overige gewassen bedraagt de omzet circa € 260.000,-. De verplichte financiële bijdrage bedraagt dus niet meer dan 0,20% van de omzet.

(4) kosten programma en bijdrage van de BO

De bijdrage die de BO levert aan het Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie bedraagt over de totale projectduur € 9.372.000,-.

Indien gedurende de projectduur zou blijken dat voor de uitvoering van het programma een geringere budget vereist is dan wordt bijeengebracht uit de verplichte financiële bijdragen, zal de BO overgaan tot opschorting of beëindiging van het opleggen of innen van de verplichte bijdragen.

De vereniging BO Akkerbouw heeft de resterende middelen overgedragen gekregen uit fondsen van het voormalige Productschap Akkerbouw. Deze middelen moeten, met inachtneming van het doel waarvoor en de doelgroep die de middelen binnen het productschap heeft bijeengebracht, worden besteed. Omdat er over het algemeen sprake is van gewasspecifieke fondsen, is het bestuur van de BO Akkerbouw voornemens deze middelen te besteden voor andere doelen dan voor het gewasoverschrijdende onderzoeksprogramma. Te denken valt aan gewasspecifieke projecten en aan andere onderwerpen dan onderzoek.

Er bestaan op voorhand geen aanwijzingen dat het risico op wanbetaling verschilt tussen marktdeelnemers die op grond van de verbindendverklaring de financiële bijdrage moeten betalen en marktdeelnemers die hiertoe verplicht zijn omdat zij lid zijn van een lid-organisatie van de BO. Gelet hierop wordt de doorberekening van de kosten van inning en incasso op gelijke mate omgeslagen (via de financiële bijdrage) over de bij de leden van de BO aangesloten marktdeelnemers (akkerbouwers) en de niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers (akkerbouwers).

4.

Indien er bij de BO aangesloten beroepsgroepen zijn die geen financiële bijdrage afdragen ten behoeve van de financiering van de onderzoeken, wordt gemotiveerd aangegeven waarom deze beroepsgroepen uitgezonderd zijn van de afdracht.

Het programma is primair gericht op het teeltsegment van de akkerbouw en met name op onderwerpen die gewasoverschrijdend zijn. De onderzoeksonderwerpen richten zich dan ook op de basisvoorwaarden om de bedrijfsspecifieke keuzen door de akkerbouwer beter onderbouwd te kunnen maken, waardoor zijn verdienmodel wordt versterkt. Hoewel enige bijkomende effecten (bijvoorbeeld op de bewaar- en verwerkingseigenschappen van het product) die van belang zijn voor verdere schakels in de keten niet kunnen worden uitgesloten, staan de onderzoeksvragen van de akkerbouwer centraal. Het is dan ook vanzelfsprekend dat de last van de verplichte financiële bijdrage op de akkerbouwer rust.

5.

Informatie waaruit blijkt dat de financiële bijdrage die de BO wil vorderen voor de financiering van de onderzoeken bij niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers (als bedoeld onder punt 3) uitsluitend bestemd is voor de kosten die rechtstreeks bestemd zijn voor de financiering van de onderzoeken.

Voor de uitvoering van het programma is een benodigd budget begroot van € 16,5 miljoen. Het aandeel van de BO hierin bedraagt € 9,37 miljoen. In onderstaande tabel is een indicatie gegeven van de besteding per activiteit voor de uitvoering van het programma. De begroting kan bij benadering worden gegeven omdat de invulling met projecten nog moet plaatshebben. Voorts geldt dat indien blijkt dat het begrote budget voor onderzoek in verband met calamiteiten niet behoeft te worden ingezet, dit voor andere onderzoeksactiviteiten zal worden ingezet.

Benadrukt wordt dat onderzoeksvragen moeten passen binnen de onderzoeksonderwerpen en er sprake is van een maximumbudget. Zoals opgemerkt zal, indien gedurende de projectduur zou blijken dat voor de uitvoering van het programma een geringer budget vereist is dan wordt bijeengebracht uit de verplichte financiële bijdragen, de BO overgaat tot opschorting of beëindiging van het opleggen of innen van de verplichte bijdragen benodigd voor de financiering.

(in mln. EUR)	2016	2017	2018	2019	2020
onderzoek/kennisverspreiding	2,5 - 2,9	2,5 - 2,9	2,5 - 2,9	2,5 - 2,9	2,5 - 2,9
innovatie	0,1 - 0,2	0,1 - 0,2	0,1 - 0,2	0,1 - 0,2	0,1 - 0,2
calamiteiten	0,1 - 0,2	0,1 - 0,2	0,1 - 0,2	0,1 - 0,2	0,1 - 0,2
uitvoeringskosten	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
totaal max.	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3

De verplichte financiële bijdrage (van zowel de bij de leden van de BO aangesloten marktdeelnemers en de niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers) zal uitsluitend worden benut voor de kosten die het programma met zich meebrengt (kosten van onderzoek en de verspreiding van de onderzoeksresultaten) en de kosten van uitvoering van het programma. Dit betreft met name:

- kosten van coördinatie van het onderzoek,
- kosten van het systeem van registratie van akkerbouwers die verplicht zijn de financiële bijdrage te voldoen,
- kosten van de jaarlijkse verzameling van gegevens over de arealen waarover de financiële bijdrage wordt opgelegd,
- kosten van inning en incasso en aan
- kosten van communicatie over het programma en de verplichtingen.

Baten en lasten die verband houden met de exploitatie van de vereniging Brancheorganisatie Akkerbouw, waarvan de erkende BO's een onderdeel zijn, worden apart geadmistreerd van die, die betrekking hebben op de programma's.

6.

Informatie waaruit blijkt dat de financiële bijdrage die de BO wil vorderen voor de financiering van de onderzoeken van niet bij BO aangesloten marktdeelnemers (als bedoeld onder punt 3) niet meer bedraagt dan de financiële bijdrage die de leden van de BO afdragen ter financiering van de onderzoeken.

Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar het antwoord op de vragen 3 en 7 (hierna).

7.

Een begroting waaruit blijkt dat de totale financiële bijdrage als bedoeld onder punt 6 tezamen met de totale financiële bijdragen die de leden van de BO afdragen ter financiering van de onderzoeken bestemd is voor de kosten die rechtstreeks uit het uitvoeren van de onderzoeken en daarmee gepaard gaande kennisverspreiding voortvloeien.

Uit het bij vraag I.3 bedoelde protocol van het LEI blijkt dat de marktdeelnemers die zijn aangesloten bij de leden van de BO (gemeten naar areaal) representatief zijn voor – afgerond – 70% van het totaal. Op basis van dit percentage en van het aandeel van de bijdrage van de BO in de financiering van het gezamenlijke programma (begroot op € 9,37 miljoen over de totale duur van het programma, zie vraag II.3) bedragen de aandelen gefinancierd door aangesloten en niet-aangesloten marktdeelnemers:

- aangeslotenen: $70\% * € 9,37 \text{ mln.} = € 6,56 \text{ mln.}$
- niet-aangeslotenen: $30\% * € 9,37 \text{ mln.} = € 2,81 \text{ mln.}$

8.

De omschrijving van de manier waarop de BO toe zal zien op de naleving van de afdracht van de financiële bijdrage bij de bij de BO aangesloten marktdeelnemer én bij de niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers (als bedoeld in punt 3). Voor beide groepen marktdeelnemers wordt aangetoond dat sancties in verhouding staan tot de ernst van de niet-naleving en op welke wijze de marktdeelnemers worden aangespoord tot afdracht van de financiële bijdrage.

Uitgangspunt voor de naleving van de verplichting tot afdracht van de financiële bijdragen uit hoofde van de *“Regeling verplichte financiële bijdragen aardappelen en overige akkerbouwgewassen”* is een deugdelijk bestand van – voor de BO – akkerbouwers van poot-, consumptie- en zetmeelaardappelen. Hiervoor is een registratieverplichting van belang (zie III.).

Uitgaande van het beschikbaar hebben van een zo volledig mogelijk bestand van bijdrageplichtigen is het van belang een juist beeld te krijgen van de grondslag voor de verplichte bijdrage. Op basis van de opgaven van de akkerbouwers, zal de nota voor de verplichte financiële bijdragen worden toegezonden. Vanzelfsprekend zal één en ander vergezeld gaan van informatie over achtergrond van de financiële bijdrage en het (verplichte) karakter van de bijdrage.

Het toezicht op de naleving van de verplichte afdracht zal de BO Akkerbouw, namens de BO, administratief uitvoeren. Vanzelfsprekend zal een financiële administratie worden gevoerd waarin de betaling van vorderingen wordt gemonitord. Bij uitblijven van betaling binnen de betalingstermijn, zal actief worden gerappelleerd en gemaand en, indien nodig, tot incasso worden overgegaan. Voor het incassotraject zal - waar nodig - een beroep op de deurwaarder worden gedaan. Deze zal worden ingeschakeld voor de advisering over stappen gericht op een zo groot mogelijke kans op succes en voor de uitvoering.

Ten aanzien van de naleving zal geen onderscheid worden gemaakt tussen marktdeelnemers die zijn aangesloten bij leden van de BO en niet-aangesloten marktdeelnemers.

9.

De omschrijving van de manier waarop de BO sancties zal opleggen bij niet naleving van de afdracht van de financiële bijdrage bij de bij de BO aangesloten marktdeelnemer en bij de niet bij de BO aangesloten marktdeelnemers (als bedoeld in punt 3).

De “Regeling verplichte financiële bijdragen aardappelen en overige akkerbouwgewassen” voorziet in sancties bij niet betaling (§ 3.2). Samengevat voorziet genoemde regeling in sancties in de vorm van het in rekening brengen van wettelijke rente over het niet betaalde bedrag. Voorts zullen de invorderingskosten voor rekening komen van de schuldenaar.

Bij de toepassing van de sancties zal geen onderscheid worden gemaakt tussen marktdeelnemers die zijn aangesloten bij leden van de BO en niet-aangesloten marktdeelnemers.

Wat betreft de aanvraag als bedoeld onder III.

Regeling verplichte registratie en gegevensverstrekking Brancheorganisatie Aardappelen en overige akkerbouwgewassen.

De BO verzoekt de Minister van EZ op grond van artikel 5:1 van de Regeling tevens te besluiten dat de “Regeling verplichte registratie en gegevensverstrekking Brancheorganisatie Aardappelen en overige akkerbouwgewassen” van toepassing is op ondernemers als bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, van laatstbedoelde regeling die geen lid zijn van LTO Nederland of haar leden of van de NAV.

De “Regeling verplichte registratie en gegevensverstrekking Brancheorganisatie Aardappelen en overige akkerbouwgewassen” zoals opgenomen als bijlage bij de onderhavige aanvraag zal door de BO worden vastgesteld uiterlijk op het tijdstip dat de Minister van EZ de aanvraag inwilligt.

Overige informatie.

De motivering waaruit blijkt dat de onderzoeken (als bedoeld onder I) andere marktdeelnemers in de Unie geen schade berokkenen, geen gevolgen hebben als bedoeld in artikel 210, vierde lid, iGMO en niet op andere wijze onverenigbaar zijn met het Unierecht of met vigerende nationale voorschriften.

a Motivering dat verbindend verklaring van het onderzoek bij marktdeelnemers die niet bij de PO of BO zijn aangesloten en die opereren op markten binnen de Unie niet tot schade leidt

Er is geen schade van de verbindend verklaring voor marktdeelnemers die niet bij de BO zijn aangesloten en eveneens op – in casu – de markt voor aardappelen binnen de Europese Unie opereren. Deze marktdeelnemers krijgen, onder dezelfde voorwaarden als bij de BO aangesloten marktdeelnemers, de beschikking over de resultaten van het programma en dragen in gelijke mate bij aan de financiering.

b Motivering dat verbindend verklaring van het onderzoek niet tot compartimentering van de markten binnen de Unie leidt, ongeacht in welke vorm

Het voorschrift (onderzoeken en de financiering) leidt noch tot een geografische noch tot een economische compartimentering van de markten binnen de Unie.

Het voorschrift (onderzoeken en de financiering) brengt geen belemmeringen met zich mee voor het handelsverkeer in de betrokken producten. Het programma noch de financiering hebben invloed op het aanbieden van producten op de markten van verschillende Lidstaten. Er is dus geen sprake van geografische compartimentering.

Ook in economische zin wordt geen compartimentering voorzien: het programma heeft geen noemenswaardige invloed op de onderlinge vraag-/aanbodverhouding van de verschillende akkerbouwproducten. Het versterkt de basisrandvoorwaarden waarbinnen de ondernemer zijn bedrijfsspecifieke keuzen maakt. De in het kader van het programma te verwerven en te verspreiden kennis is hiermee precompetitief van aard. Het programma legt primair focus op onderwerpen die niet direct kunnen worden toegerekend aan de separate akkerbouwkolommen: onderwerpen met een gedeeld belang en een gedeelde verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld op het gebied van bodemkwaliteit, gewasbescherming, bodemweerbaarheid en bodemgezondheid.

c Motivering dat verbindend verklaring van het onderzoek de goede werking van de marktordening niet in gevaar brengt

Het voorschrift (onderzoeken en de financiering) brengt de goede werking van de marktordening niet in gevaar. De iGMO kent de volgende groepen van instrumenten:

- instrumenten gericht op marktinterventie;
- voorschriften betreffende de afzet en de producentenorganisaties;
- instrumenten gericht op het handelsverkeer met derde landen.

Het programma, de eraan verbonden financiering en de verplichte registratie van en gegevensverstrekking door ondernemingen hebben geen invloed op de werking van genoemde groepen van instrumenten. Omdat de werking van deze instrumenten niet wordt geraakt door de verbindend te verklaren maatregelen (onderzoeken en financiering) hebben deze geen negatieve invloed op de werking van deze instrumenten van de marktordening.

d Motivering dat verbindend verklaring van het onderzoek niet op de markten binnen de Unie tot concurrentieverstoringen leidt die niet volstrekt noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de activiteit van de door de BO nagestreefde doelstelling van het GLB

Binnen het programma draait het om de ontwikkeling en verspreiding van kennis over de basisrandvoorwaarden waardoor de akkerbouwer beter onderbouwde bedrijfsspecifieke keuzen kan maken met positieve gevolgen voor zijn verdienmodel.

Het doel is om de bodemvruchtbaarheid en kwaliteit van de bodem in stand te houden of te verbeteren, de belasting naar het milieu te minimaliseren en de kwaliteit en het rendement van de akkerbouw te verhogen. Het voorschrift (onderzoeken) richt zich dus op factoren die de basisrandvoorwaarden vormen om akkerbouw in Nederland toekomstgericht te kunnen laten plaatshebben. Het voorschrift ondersteunt daarmee de doelstellingen van het GLB en met name de doelstelling opgenomen in artikel 39, lid 1, onder a) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (“... de productiviteit van de landbouw te doen toenemen door de technische vooruitgang te bevorderen en door zowel de rationele ontwikkeling van de landbouwproductie als een optimaal gebruik van de productiefactoren, met name de arbeidskrachten, te verzekeren;”).

Er vindt geen concurrentieverstoring plaats: de financiering heeft naar rato van de bijdrage die het programma levert aan het verdienmodel van de akkerbouwer plaats: er is sprake van een tarief per hectare en bij de vaststelling van het tarief is rekening gehouden met de opbrengst die het betreffende product genereert. Het enige mogelijke concurrentieverstorende element is dat de resultaten van het programma openbaar beschikbaar zijn en dus ook toegankelijk zijn voor derden (bijvoorbeeld buitenlandse akkerbouwers) die niet hebben bijgedragen aan de

financiering. Hierbij kan worden aangetekend dat het onderzoek zich richt op de akkerbouw in de Nederlandse context.

e Motivering dat verbindend verklaring van het onderzoek niet tot vaststelling van prijzen of quota leidt

Het vaststellen van prijzen of quota is geen onderdeel van het voorschrift (onderzoeken).

f Motivering dat verbindend verklaring van het onderzoek geen discriminatie op de markten binnen de Unie kan veroorzaken of de concurrentie op de markten binnen de Unie van een aanzienlijk deel van de producten waarvoor het onderzoek relevant is kan uitschakelen

Het voorschrift (onderzoeken) en de beoogde financiering veroorzaken geen discriminatie:

- het richt zich op gewasoverschrijdende onderzoeksonderwerpen binnen de Nederlandse akkerbouw en discrimineert daarmee niet tussen akkerbouwers;
- de resultaten zijn – zonder discriminatie – publiek beschikbaar;
- binnen de beoogde financiering dragen alle akkerbouwers naar rato van hun areaal van de belangrijkste gewassen bij.

Ook schakelt het programma de concurrentie op de markten binnen de Unie niet uit: het programma heeft geen noemenswaardige invloed op het aantal aanbieders (akkerbouwers). Met de resultaten van het onderzoek kan het marktaanbod wel kwalitatief worden verbeterd. De resultaten van dit onderzoek zijn, hoewel gericht op de onderwerpen binnen de context van de Nederlandse akkerbouw, eveneens publiek beschikbaar voor andere akkerbouwers binnen de EU.

g Motivering dat verbindend verklaring niet op andere wijze dan als bedoeld in de punten a tot en met f onverenigbaar is met het Unie recht of met nationale wet- en regelgeving

Met name voor het kunnen opleggen van de financiële bijdragen is een bestand van bijdrageplichtigen noodzakelijk. Voorzover de BO Akkerbouw, namens de BO, de beschikking krijgt over persoonsgegevens in de zin van de Wet Bescherming Persoonsgegevens, zal de BO Akkerbouw voldoen aan de vereisten van deze wet.

Er is aanvrager geen ander communautair of nationaal voorschrift bekend, waarmee de verbindend te verklaren maatregelen onverenigbaar zouden zijn.

h Motivering dat verbindend verklaring van het onderzoek geen inbreuk maakt op de ondernemersvrijheid

Het programma levert kennis op voor de akkerbouwer. De baten van het programma worden gevormd door kennis die op toegankelijke wijze, namens de BO, door de BO Akkerbouw wordt verspreid. Het voorschrift (onderzoeken en financiering) brengt slechts verplichtingen, en daarmee een inbreuk op de ondernemersvrijheid, met zich mee in de vorm van geringe administratieve verplichtingen (zoals registratie en opgave gewassen) en in de vorm van de betaling van de financiële bijdrage. Deze verplichtingen die op de betrokken akkerbouwers komen te rusten zijn volgens de BO evenredig met de baten van het programma.

i Motivering dat verbindend verklaring van het onderzoek doelmatig is

Het programma richt zich op onderzoeksonderwerpen (vitale bodem, vitaal gewas, biobased, kringlopen en energie en management, economie en data) die volgens de leden van de BO van belang zijn voor de gehele akkerbouw en alle akkerbouwers, ongeacht hun bouwplan. Een dergelijk programma – dat zich richt op de basisrandvoorwaarden voor de door alle akkerbouwers te maken bedrijfsspecifieke keuzen - is niet goed denkbaar op het niveau van een akkerbouwer of een beperkt collectief van akkerbouwers. Door de gehele akkerbouwsector te kunnen betrekken bij het programma en de financiering ontstaat een zo breed mogelijk draagvlak, waardoor een inspanning op een zinvolle schaalgrootte en met professionele begeleiding mogelijk wordt en tegen een beperkte financiële bijdrage per individuele akkerbouwer. De resultaten van het programma staan ter beschikking van alle individuele akkerbouwers.